

SZTEmagazin > Archívum > 2019

SZEGEDI EGYETEM MAGAZIN

„nem tartok attól, hogy a személyességtől tudománytalan leszek” - beszélgetés a Szépíró-díjas Szilágyi Zsófiával

2019. december 12.

A Szépírók Társasága prof. dr. Szilágyi Zsófia irodalomtörténészt, az SZTE BTK Magyar Irodalmi Tanszékének vezetőjét kritikaírói tevékenységéért rangos díjjal tüntette ki. A friss Szépíró-díjas professzort többek között saját kritikusi attitűdjéről, a kritikus személyességének, ízlésének és felelőségének problémaköréről, a kritika XXI. századi funkciójáról, a tudomány és a szuverén én érzékeny viszonyáról, valamint a Szegedhez és annak bölcsészkarához fűződő, egyre intenzívebb kapcsolatáról egykori tanítványa, Bencsik Orsolya kérdezte.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

– Most a kritikaírói munkásságodért kaptál díjat, de a korábbi kitüntetéseid (pl. a Balassa Péter-díj, az Alföld-díj stb.) a tudományos értekezést, monográfiát író, többek között Móricz Zsigmond és Kosztolányi Dezső életművével foglalkozó irodalomtörténeti szerepkörödre vagy a szerkesztői és irodalomszervezői tevékenységedre vonatkoztak, mindemellett egyfajta állandó identitásként tanár is vagy. Melyik szerepkörödben érzed a legotthonosabban és a legboldogabbnak magad? Vagy nincsenek ilyen különállások, ahogy szövegek, szövegtípusok közötti határokat se szeretsz betartani?

– Vannak különállások, vagy inkább korszakok különülnek el, van olyan, hogy egyik vagy másik tevékenységem a többi elé kerül. Amikor például a Móricz-könyvemet írtam, akkor a tanári énem egészen hátra szorult, amióta viszont itt tanítok az egyetemen, a legelső helyre lépett. De nem taníthatnék hitelesen szerkesztést úgy, ha nem dolgoznék szerkesztőként, ahogy az irodalmi intézményrendszerrel, a kritikaírással, a szöveggondozással is csak „belülről” lehet beszélni, itt nincs értelme könyvekből leszűrt tudást adni át. Az egyes szövegek közti határok kérdése kicsit más, nálam időnként talán légiesebbek a határok, mint másoknál, de nyilván nem ugyanúgy írok meg egy négyezer leütéses ÉS-kritikát, mint egy recepciótörténeti fejezetet a Kosztolányi Kritikai Kiadás adott kötetébe. És hogy mi tesz boldoggá? Tanítani nagyon szeretek, úgy érzem, most már meglehetősen rutinnal építék fel egész előadássorozatokat, tartom be percre pontosan az időt, és időnként vannak olyan szemináriumok, ahol végig azt érzem, nagyon jó együtt dolgozni – tényleg csak példaként mondom, ilyen volt mostanában a *Móricz az oktatásban* óráim, osztatlan tanárszakosokkal, meg most egy detektívregényes félév a Kreatív Írás specializációsokkal. Egykori veszprémi tanítványaim nagyon kedvesen nyugtatgatnak, hogy kezdő tanárként sem voltam rettenetes, én azért azt gondolom, akkor még nem ment ez annyira jól, idő kell, türelem, és sok munka, hogy tanárként „kialakuljunk”.

– Különböző korok különböző iskolái, különböző folyóiratok szerkesztéspolitikája, ízlése, elméleti irányultsága más- és másképp határozza meg, hogy milyennek kell lennie egy jó kritikának. Neked kik formálták az ízlésedet, látásmódodat, kiktől lested el magát a technét, a kritikaírás fortélyait?

– Minket senki sem tanított kritikát írni, ahogy tanulmányt írni sem, sőt, azt is adottnak vette mindenki, hogy tudunk szemináriumi dolgozatot vagy szakdolgozatot írni. Ezt csak azért mondom, mert néha vicces belegondolni, hogy ma már mindent kurzusok keretében tanítunk. Kritikaírást azoktól tanultam, akiket a legszívesebben olvastam, hogy csak néhány, és másféle szemléletet képviselő nevet mondjak, Margócsy Istvántól, Angyalosi Gergelytől, Reményi József Tamástól, vagy, hogy a nálam egy nemzedékkel idősebbeket is emlegessem, Takáts Józseftől, Csuha Istvántól, Károlyi Csabától. Engem is zavar, hogy egyetlen nőt sem soroltam fel, de, sajnos, akkor ezt egyértelműen férfiak uralta világgént mutatkozott meg előttem, mostanra, szerencsére, megváltozott a helyzet, ha nem is gyökeresen. Jól látszik ebből, hogy egyetlen mesterem nem volt, kritikaírásban sem, ezért talán könnyebb is volt ráatalálnom arra, én hogyan szeretnék megszólalni, mert senkinek a szemlélete, beszédmódja nem nehezedett rám nyomasztó súllyal, de sokak kritikáiban találtam olyasmit, amivel aztán igyekeztem párbeszédbe lépni. Azért hozzáteszem, hogy szerintem eleinte egyáltalán nem tudtam kritikát írni, még ha meg is jelent, amit összehoztam: nem volt különösebben ítélet, értékelő mozzanat ezekben a szövegekben, elemzések voltak, szövegközeli, sokszor motívumkereső értelmezések.

A teljes interjú itt elérhető. (/hirek/szte-btk-hirarchivum/nem-tartok-attol-hogy?folderID=50326&objectParentFolderId=24891)

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Letöltés